

Yttrande angående Äldre – och omsorgsförvaltningens förslag till förändrad hyressättning inom LSS bostäder

- ❖ Vi företrädare för funktionshindersonsorganisationerna i Kommunala tillgänglighetsrådet (nedan benämmt ”vi”) är positiva till en hyressättningsmodell som innebär enhetliga principer och likabehandling.
- ❖ Vi är starkt kritiska till förslaget som innebär att **kommunen ökar hyresintäkterna från LSS bostäder med miljonbelopp** och med risk att samhällets kanske svagaste grupp hamnar i **ett livslångt utanförskap i fattigdom**.
- ❖ Vi är starkt kritiska till förslaget som innebär **kraftigt höjda hyror för de flesta av hyresgästerna**, som mest föreslås en **65 % höjning**.
- ❖ Vi är starkt kritiska till en hyressättningsmodell som innebär att tillgången till gemensamhetsutrymmen samt vård och stöd som är en del av insatsen bostad med särskild service enligt LSS räknas som värdehöjande egenskaper.
- ❖ Vi är positiva till ett hyrestak men anser att nivån bör vara på en sådan nivå att den säkerställer att den enskilde har skäliga ekonomiska villkor.
- ❖ Vi föreslår att äldre- och omsorgsförvaltningen **återremitterar ärendet** och att förvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett nytt förslag till enhetlig hyressättningsmodell som inte ökar kommunens hyresintäkter för LSS bostäder.

Konsekvenser för den enskilde av förslaget

Exempel budget för en 25 årig person med ett hyrestak om 9000 kr/månad

Källa: Fångad i fattigdom? Riksförbundet FUB (2023)

Inkomster		
Sjuk- eller aktivitetsersättning före / efter skatt (23%)	11 500 / 8 855	
Bostadstillägg	6 550	Maximalt bostadstillägg
Habiliteringsersättning för de som kan delta i daglig verksamhet	1 320	Ca 22 dagar x 6 tim a 10 kr/tim
Summa inkomster efter skatt	16 725	
Utgifter		
Hyra	9 000	Vid hyrestak på 9 000 kr/månad
Förbrukningsvaror	130	Skäliga levnadskostnader enl Konsumentverket
Hemutrustning inkl dator	1 040	Enl ovan
Media, telefon, internet mm	1 600	Enl ovan
Hemförsäkring, mellanstor stad	130	Enl ovan

Livsmedel exkl luncher	2 830	Enl ovan
Arbetsluncher	1 320	Ca 22 dagar a 60 kr
Fritid	720	Skäliga levnadskostnader enl Konsumentverket
Hygien	780	Skäliga levnadskostnader enl Konsumentverket
Färdtjänst	650	Högekostnadsskydd
Medicin	217	Högekostnadsskydd 2 400 kr/år
Läkare/tandläkare	108	Högekostnadsskydd 1 200 kr/år
Semester	400	Avsättning för årlig semester
Arvode till god man	622	
Summa	19 537	
Underskott	- 2 812	

Bakgrund

Yttrandet baseras på Äldre- och omsorgsförvaltningens skriftliga utkast till förslag om hyressättning av LSS-bostäder presenterat för kommunala tillgänglighetsrådet 2023-09-13 samt protokoll från Socialnämnden 2017-12-20 §1115 Hyressättning särskilda boenden; beslut, tjänsteskrivelse och rapport.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS instiftades för att ge personer med omfattande funktionsnedsättningar goda levnadsvillkor. Viktiga grundförutsättningar är att en person inte ska ha merkostnader på grund av sitt funktionshinder och att kommunen ska se till att den enskilde har tillräckliga medel kvar för sina personliga behov.

De som bor i en bostad med särskild service enligt LSS har i stor utsträckning sämre levnadsstandard än andra och små (eller inga) möjligheter att påverka sina livsval och förändra sin situation, både när det gäller inkomster och utgifterna för hyra. Ersättningarna för sjuk- och aktivitetsersättning följer prisbasbeloppet men räknas inte upp i takt med löneökningarna i samhället.

Personer som lever på sjuk- eller aktivitetsersättning klarar knappt de allra nödvändigaste utgifterna. De låga inkomsterna leder till att hyran får en stor inverkan på enskildas ekonomi. Bostäder som upplåts enligt LSS är ofta förhållandevis dyra, vilket för den enskilde innebär höga boendekostnader i relation till inkomsterna. Vidare har den enskilde ofta små möjligheter att tacka nej till ett erbjudande om bostad då utbudet av dessa bostäder är begränsat.

Referenser

[Betänkandet av Utredning om merkostnader i bostad med särskild service enligt LSS \(SOU 2021:14\)](#)
[FUB Fångad i fattigdom](#)
[Tyresö kommun - förslag till hyressättning särskilda boenden rapport 20171130](#)

Anne Kierkegaard Autism Stockholms län och FUB Stockholms län

Alireza Azarbad Personskadeförbundet RTP

Hans Moberg Hörselskadades förening i Haninge-Tyresö

Jenny Hultgren Autism Stockholms län

Lena Byttner DHR Tyresö

Pia Enman Afasiföreningen